

Dette dokument knytter sig til strategien Strategi 2033. I det følgende opsummeres de lovindgreb, der skal indføres for at skabe en ramme, Strategi 2033 kan udfoldes i.

Virkningerne af den grønne omstilling vil ramme hårdt og ujævnt, hvis den gennemføres for hurtigt. Vi har 26 år til år 2050. Der er tid nok – hvis vi bruger den. Jo før vi har en plan for aktiviteterne i den grønne omstilling, des længere et tidsrum kan vi bruge til indfasning. Med en plan i 2024 har vi en overgangsperiode på 25 år. Det er rigeligt til at undgå økonomisk kaos eller kollaps selv ved meget store forandringer.

Uligheden og de mest velstillede overforbrug håndteres ved at indføre en kraftig, progressiv indkomstbeskatning og en differentieret moms, hvor momsen falder på økologiske fødevarer men stiger på konventionelt dyrkede fødevarer samt forbrugsvarer i luksusklassen, herunder flyrejser.

Selskabsskatten skal øges, skatten på afkast og værdistigninger både i finanssektoren og ejendomssektoren skal øges, og der skal indføres en tobin-skat.

Vi må også have et opgør med EU's udbudsdirektiver. Konkurrence giver ikke automatisk de bedste løsninger til den laveste pris. Udbudsdirektiverne afføder store mængder arbejde til højt betalte jurister og økonomer, men på grund af priskonkurrencen ender tilbudsgiverne ofte med tab på den tilbudte ydelse men henter til gengæld store overskud på tillægsopgaver – som ofte afstedkommer dyre juridiske slagsmål. Vi skal i stedet styrke kompetencerne indenfor projekt- og økonomistyring i det offentlige.

I forbindelse med import skal der sikres en lige konkurrence mellem udenlandske og danske producenter. Da standarderne for miljø og arbejdsforhold varierer fra land til land, skal importerede varer pålægges et konkurrencegebyr, der udligner sådanne forskelle. Provenuet fra et sådant konkurrencegebyr kan bruges til grøn omstilling i Danmark og tredie verdenslande. Det er vigtigt at pointere, at der ikke er tale om en told. Staten skal ikke tjene på det men blot sikre, at produktion ikke sker i udlandet under kritisable miljø- og arbejdsforhold, og at danske virksomheder, der fremstiller de samme varer under bedre miljø- og arbejdsforhold, ikke udsættes for unfair konkurrence.

"Forureneren betaler"-princippet skal gennemføres for alle sektorer. Det vil slå igennem til forbrugerne ved, at prisen på varer øges væsentligt, ligesom klima-prisen for transport skal indarbejdes i varernes priser, hvilket også vil medvirke til at skabe lige konkurrence på det danske marked.

"Forureneren betaler"-princippet implementeres således, at hvis der er tale om udledning af drivhusgasser til atmosfæren, skal en tilsvarende mængde CO₂ indfanges fra atmosfæren og deponeres. Staten er primært ansvarlig for at udføre opgaven med indfangning og deponering og for at afregne med forureneren. For transportsektoren lægges prisen på brændstoffet. For landbruget udregnes udledningen brug for brug, og landmanden får så en regning, der skal betales. Tilsvarende i industrien og de andre sektorer, hvor problemstillingen er relevant. Igen er der ikke tale om en skat eller afgift. Pengene skal bruges til at udføre et konkret stykke arbejde, der er nødvendiggjort af en produktion eller anden aktivitet, der fører til udledning af drivhusgasser. Staten skal ikke tjene på det.

For miljø-forurening – for eksempel afstrømning af kvælstof- og fosforforurenet vand til vandløb – implementeres "Forureneren betaler"-princippet som ved udledning af

drivhusgasser. Her skal provenuet bruges til at neutralisere forureningen, for eksempel ved at etablere rodzoneanlæg på udvalgte steder langs vores vandløb. Udløb fra renseanlæg og separat kloakker til recipienter skal neutraliseres ved passende foranstaltninger i recipienten finansieret af provenuet, som er betalt til staten af forureneren.

Biogas og methanol kan ligesom fossile brændsler anvendes i transportsektoren, idet der lægges et CO₂-gebyr på brændstofprisen. Biogas og methanol er ikke "grønne" brændstoffer, idet der udledes CO₂, når de brændes af. Det kan ikke mærkes i atmosfæren, om den CO₂, der udledes, kommer fra biogas og methanol eller fossile brændsler. CO₂ har ingen farve. At kalde CO₂-udledning fra afbrænding af biogas og methanol "grønt" eller CO₂-neutralt er simpelthen uden hold i virkeligheden. Derfor skal afbrænding af biogas og methanol underlægges de samme restriktioner som naturgas, olie, benzin/diesel og træflis.

I energiforsyningen skal variationerne i produktionen af el ved vind og sol balanceres ved etablering af brintanlæg ved siden af fjernvarme- og kraftvarmeværkerne. Spildvarmen fra brintanlæggene skal føres over i fjernvarmenettene. Der skal lovgives, så kommuner og lokale andelsselskaber kan eje fjernvarme- og brintanlæg, og kommuner, virksomheder og private skal kunne levere strøm fra solcelleanlæg på tagene til elnettet på rimelige vilkår.

Elforsyningen skal reguleres, så den hviler i sig selv økonomisk – det gælder både netselskaberne og elhandelsselskaberne. Hvis man ikke kan komme overens med disse selskaber, kan staten blive nødt til at overtage dem. Staten skal have fuld kontrol med kritisk infrastruktur og herunder sikre, at aktørerne ikke tiltager sig overnormale fortjenester, som det sås i elsektoren og gassektoren i 2022.

Det er vurderet, at 300.000 af Danmarks 400.000 naturgasopvarmede boliger kan skiftes over på fjernvarme. For at det skal ske, skal lovgivning ændres som følger: Tilslutningspligten genindføres. De eksisterende fjernvarmeselskaber skal forpligtes til at anlægge fjernvarme i de udpegede naturgas-områder. Borgerne skal have ret til at benytte deres nuværende varmesystem, indtil det er udtjent, hvorefter tilslutningspligten træder i kraft. Fjernvarmeværkerne skal have mulighed for at optage 50-årige lån og afskrive gadeledninger og varmeværk over 60 år. Staten skal give driftstilskud i form af lån til fjernvarmeværker, hvor tilslutningen er under 70%. Lånets størrelse skal afpasses efter den faktiske tilslutning. Når den når op over 80%, påbegyndes en langvarig tilbagebetaling af lånet. Dette sikrer, at hverken nye eller eksisterende kunder rammes af meget høje varmepriser ved lave tilslutningsgrader, som vil være normale de første 10 år af anlæggenes mindst 60-årige levetid.

I de større byer er det ikke muligt at opstille ladestandere nok til, at alle biler kan være elbiler. Kommunerne skal kun opstille ladestandere på halvdelen af de offentlige parkeringspladser. Samtidig skal kommunerne sikre, at der etableres brint-tankstandere ved brintanlæggene, så den anden halvdel af byens biler kan køre på brint, som de kan tanke lokalt. Registrerings- og ejerafgiften på brintbiler skal afpasses, så økonomien i en elbil og en brintbil er nogenlunde ens.

Landbruget skal være bæredygtigt: Økologisk, regenerativt eller skovagerbrug. De store konventionelle, kemiske industrilandbrug skal afvikles og erstattes af familiebrug på 10-40 Ha, der drives økologisk, regenerativt eller som skovagerbrug. Import af husdyrfoder skal forbydes. Husdyrholdet skal reduceres, så det balancerer med de jordtilliggende, der er til rådighed på det enkelte brug. Afgrøderne skal i hovedsagen være menneskefoder, ikke dyrefoder. I høj grad grøntsager, som har en højere værdi end korn. Skiftet mod mere

vegetabilsk kost vil åbne for en forædlingsindustri, der laver delikate, vegetariske fødevarer af grøntsager. Alt dette vil ikke ske uden lovgivning – så lovgivning skal der til. Det er en voldsomt stor forandring for både landbruget og følgeerhvervene. Da det bæredygtige landbrug kræver væsentligt mere arbejdskraft end det konventionelle, vil landbruget kunne opsuge den arbejdskraft, der bliver ledig som følge af nedgangen i aktiviteten og beskæftigelsen i slagterier og mejerier.

Opsplitningen af de store industrialiserede landbrug i mindre familiebrug kan ske med udgangspunkt i en landbrugsfond, der får forkøbsret til alle gårde, der sættes til salg. Generationsskifte vil medføre, at 1/3 af alle heltidsbrug vil blive sat til salg inden 2030, og landbrugets følsomhed overfor svingende afregningspriser vil yderligere sende et betydeligt antal brug ud i konkurs. Landbrugsfonden skal dels udstykke storbrugene, dels hjælpe med at bygge gårde og produktionsanlæg på de nye gårde, dels administrere en skrotningsordning for overflødige bygninger og produktionsanlæg på de storbrug, der opkøbes.

Med 62% af vores samlede areal kontrolleret af landbruget er Danmark ét af de lande i Verden, hvor der er afsat mindst plads til naturen. Biodiversiteten er i frit fald. Dette vendes ved, at der afsættes 30% af både land- og havareal til fuldt beskyttet natur, der ikke skal bidrage til økonomien og velstanden i landet. Der må lovgives om omlægning af brakland og lavbundsjorder til beskyttet natur, og der skal etableres korridorer mellem øerne af beskyttet natur, så flora og fauna kan bevæge sig mellem de beskyttede områder. Korridorerne kan blandt andet bestå af læbælter. De mange tusinde vandhuller, der er sløjfet de sidste 50 år, skal genetableres. Randzoner langs vandløb skal udlægges som beskyttet natur, og kommunerne skal have mulighed for at indføre yderligere restriktioner omkring landbrugsdrift på jorder over drikkevandsreservoirer.

Danskernes forbrug skal gradvist reduceres ned til et niveau, der svarer til 1/4 af forbruget i 2023. Det er balancepunktet, hvor Jorden gendanner lige så mange ressourcer, som vi forbruger. Alt forbrug herudover vil udpine Jordens ressourcer og vil ikke være bæredygtigt. Mange af de ovenstående lovændringer vil føre til øgede priser og dermed til faldende forbrug. Det skal vi være tilfredse med. Det er dén vej, vi skal. Da de rigeste personer i Danmark udleder op til 10 gange så meget drivhusgas som gennemsnitsdanskeren, er det afgørende, at virkemidlerne til reduktion af forbruget især rammer den mest velhavende del af befolkningen. Det kan ske ved progressive skatter og afgifter og ved skattelettelser til de mindst bemidlede. Herved reduceres uligheden i samfundet.

Der skal skabes økonomiske rammer for brintanlæggene, der skal bygges ved siden af fjernvarmeværkerne, som skal forpligtes til at modtage spildvarmen fra brintanlæggene. Det enkelte brintanlægs økonomi skal balancere, men den er afhængig af tildelingen af overskudsstrøm og tildeling af produktionskvoter for el-fremstilling, når der ikke er grøn strøm nok til at dække samfundets behov. Tildelingen af disse kvoter er en national styringsopgave, som kan lægges hos Energinet. Da brintanlæggene løser den vigtige opgave med at skabe balance i elnettet – forsyningssikkerhed alle timer i året – er det afgørende, at alle brintanlæg tildeles tilstrækkelige kvoter til at sikre et minimum af driftstid både for elektrolysedelen og for kraft-delen. Kapaciteten af vind og sol skal hele tiden være lidt forud for kapaciteten til sæsonlagring af energi, og det skal tilsvarende sikres, at der er netværkskapacitet nok til at fremføre den strøm, brintanlæggene forbruger i en spidstime. Staten er nødt til at regulere opbygningen af disse kapaciteter, så der ikke opstår ubalancer på grund af manglende styring.

Biogas må kun afbrændes i anlæg med indfangning af CO₂ fra skorstenene og deponering af CO₂'en i undergrunden. Det samme skal gælde methanol. CO₂-fangst og deponering skal være lovpligtigt alle steder i industrien, hvor der bruges gas samt på affaldsforbrændingsanlæg.

Der skal fastsættes en maksimum-højde for landvindmøller. Beboere i landvindmøllers nærområde skal tilbydes medejerskab i vindmøllerne.

Det skal være pligtigt at opsætte solceller på alle egnede tagflader i den offentlige sektor. Kommuner og regioner skal kunne eje anlæggene og skal have en rimelig afregning for den strøm, de producerer. Borgere skal kunne tilbydes medejerskab af større kommunale solcelleanlæg. Generelt skal restriktioner mod transport af el og varme hen over matrikelskel fjernes. Landsbyer skal kunne etablere vind- og solanlæg med batterilagring, hvis der ikke er fjernvarme. Ejere skal kunne dele strømmen indenfor eget net uden at skulle betale net-gebyr for brug af det offentlige elnet.

Loven om konkurrenceudsættelse af affaldsforbrændingen skal rulles tilbage. Staten skal udpege de 10 anlæg, der skal udfases og lægge en plan for udfasning, der dækker anlæggenes restlevetid, så vi ikke ender med at kassere milliarddyre anlæg med en stor restværdi, blot fordi politikerne ikke har mod til at iværksætte den bedste løsning til afvikling af overkapaciteten.

CO₂-udledninger til atmosfæren skal balanceres af CCS-anlæg, der indfanger en tilsvarende mængde CO₂ fra atmosfæren. Herved opnås samfundets CO₂-neutralitet. Det skal ikke forveksles med indfangning af CO₂ fra skorstene. Det skal vi gøre, fordi det er billigere at fange CO₂'en fra skorstene end fra atmosfæren – men i det omfang der herudover sker udslip til atmosfæren, for eksempel fra fossil-køretøjer, skal den tilsvarende mængde CO₂ indfanges fra atmosfæren: CO₂-balance i forhold til atmosfæren. Der skal lovgives, så den rette mængde CCS-anlæg etableres og drives, og de CO₂-gebyrer og -afgifter, staten inddriver, skal videreføres til CCS-anlæggene i fuldt omfang. CCS må ikke blive et skatteobjekt, der giver et afkast til staten.

Lovgivning skal sikre, at staten påtager sig opgaven med en detaljeret planlægning af ændringerne af vores energisystem.